

ערבות

הַנְּסִתְרֵת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

גירסת הגמ' ע"פ רש"י:

נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד?

מלמד שענש על הנסתרות משעברו ישראל את הירדן

דברי רבי יהודה

פי' הגמ' ע"פ רש"י

הה"א: שלא יענשו על הנסתרות לעולם אלא

שהיה לו לנקוד את הנקודה הזאת על לה' אלהינו –

ללמד שלא עד עולם הן לה' אלהינו

הַנְּסִתְרֵת (לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ) וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

משעברו את הירדן

הַנְּסִתְרֵת וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם

לפני שעברו את הירדן

הַנְּסִתְרֵת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

אבל לאו אורח ארעא לנקוד את השם

ונקוד על לנו ולבנינו לומר שאין כאן מקומו ממש

אלא למעלה מן הנגלות

לָנוּ וּלְבָנֵינוּ ע = לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ (11 אותיות)

ונקודה דעי"ן שבעד לחלק באתה, דלא תימא מעולם ועד עולם,

אלא מעתה מתחלת מדה זו ותנהוג עד עולם

משעברו את הירדן

הַנְּסִתְרֵת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם

לפני שעברו את הירדן

הַנְּסִתְרֵת לִיקוּק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

ומיהו אי הוה כתיב ליה הכי –

הוה משמע דאף קודם שעברו את הירדן נמי,

להכי פלגיניהו ונקד, לומר: דלכאן ולכאן הוא נדרש

ערבות

גירסת הגמ' ע"פ רש"י:

אמר ליה רבי נחמיה: וכי ענש על הנסתרות לעולם?
 והלא כבר נאמר עד עולם.
 אלא כשם שלא ענש על הנסתרות –
 כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן

משעברו את הירדן

הַנְּסִתְרֹת לִיקָק אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם

לאו אפטורא דנסתרות קאי לאשמועינן דעד עולם תנהוג מדה זו,
 דלא תימא משיעברו את הירדן ויקבלו עליהם ערבות יענשו זה על זה,
 למה לי דכתביה
 אי משום חיובא דנגלות – פשיטא
 דעונש הנהוג עכשיו ינהוג לעולם, דלמה יפסוק?

לפני שעברו את הירדן

הַנְּסִתְרֹת לִיקָק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת

הנקודה לימדתך דהאי דכתיב הנגלות לנו ולבנינו –
 לאו עד הנה נהגה מדה זו, אלא מכאן ואילך, דכל נקודה למעט,
 דכך לא ענש את אחרים על עונשין שבגלוי עד שעברו את הירדן

ערבות

הַנְּסַתְרֵת לַיְקוֹק אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלַת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד-עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

גירסת הגמ' ע"פ ר"ת:

נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד?

מלמד שלא ענש על הנסתרות עד שעברו ישראל את הירדן

דברי רבי יהודה

פי' הגמ' ע"פ ר"ת

הה"א: שיענשו על הנגלות והנסתרות לעולם

והנסתרות לה' אלהינו לאו היינו פשטיה דקרא דאין לך עונש בדבר

אלא כלומר הנסתרות שאין מכיר בהן אלא השם

והנגלות שניהם לנו ולבנינו ליענש עליהם

אבל נקוד על לנו ולבנינו למימר שאין גזירת מדה זו נוהגת לעולם

אלא משיעברו את הירדן ולא קודם

ערבות

גירסת הגמ' ע"פ ר"ת:

אמר ליה רבי נחמיה: וכי ענש על הנסתרות לעולם?
 והלא כבר נאמר עד עולם.
 אלא כשם שלא ענש על הנסתרות –
 כך לא ענש על עונשין שבגלוי עד שעברו ישראל את הירדן

פי' הגמ' ע"פ ר"ת

אמר ליה רבי נחמיה וכי ענש על הנסתרות והלא כבר נאמר עד עולם
ואי קאי עד עולם אנסתרות ע"כ יש להשוותן דבאותו ענין דקאי אנגלות קאי אנסתרות
 דמסתמא קאי בשוה אם איתא דקאי אתרוייהו
אלא ודאי לא קאי אנסתרות כלל שזו היא הסברא דלא מיענשי אחריני עלייהו לעולם
 ולא כתיב נסתרות אלא להקיש להו נגלות
 דכשם שלא ענש על הנסתרות קודם שעברו שזהו הסברא כך לא ענש על הנגלות

משעברו את הירדן (הנגלות לנו ולבנינו)
 הַנְּסַתְּרִית לְיִקְקָא אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלְתִּי לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

לפני שעברו את הירדן (שניהם רק לה')
 הַנְּסַתְּרִית לְיִקְקָא אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתִּי

ולהכי אתיא היקש ונקודה דאי לאו נקודה
ה"א דאהני היקש דלא מיענשי עונשא רבא אבל זוטא מיענשי לפי שהיה להם למחות
 קמ"ל נקודה דלא מיענשי כלל

משעברו את הירדן (עונש רבא על הנגלות)
 הַנְּסַתְּרִית לְיִקְקָא אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלְתִּי לָנוּ וּלְבָנֵינוּ

לפני שעברו את הירדן (עונש זוטא על הנגלות)
 הַנְּסַתְּרִית לְיִקְקָא אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלְתִּי

ולפי' נקודה דעי"ן לא יתישב לר' נחמיה

↓
 עַד-עוֹלָם